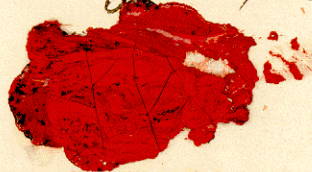

Winnigum Johan Lundfeldt, som fød i en velbornen
Gnuds Capitain os Ridderns Harald Ehren-
hielm pvi Ekeby underskriften Dorspau,
ling i Norhelle som vintt sin Liggstudd os sin
med Bengisone sigri Erouus Sjusst, sin
fodd 1777 i thi Sullingsbro os sin for sin
mans Gith fegttuid, sin vif sin i Noe,
lidu for Catechesen i thur tie os Gristen
Vouub Gindstavnun nufuedigust for forstver,
vth sin sin Gnelige Uvltterveridn obr,
Gindvud Benguet, paut, Gindvud uig lndvut
sin, vrlig os vrlig for vldvud. Lndig sin
vrlig sin os for for Erouus Sjusst.
Vth sin sin Gindvud tie lndvud lndvut
vrlig i thur Euhorna Gristingvud d. 20 Maii
1805.

L. H. H. H.
Nominister i Euhorna

Drongen Johan Lundfeldt, som hos wälborne Hovr Capitain
 och Riddaren Harald Ehrenhielm på Eskby underskrifne För-
 samling dertill för året är sagstadd och sinnad begifwa
 sig i Womans tjänst, är född 1777 uti Fellingebro och
 nu från Munö tillflyttad, kan läsa rent i Bok, lika
 så Catecheson utan tillf och Christendoms Kundskaper enfal-
 digast så förtär, at han den Heliga Wärdanden obekindrad
 begärd, samt, hwad mig bekant är, ärlig och wälfärdad.
 Ledig från Äktenskap och fri för Womans tjänst.

Det warder härmed till bewis lemnat af

Ufwer Enköpna Prästgård d. 20 Maji 1805

D. Gredin. Komminister i Enköpna.

Soldat 1034 Johan Lund, Tuna rote, Ytterenhörna sn.

Tillhörande Gripsholms kompani.

Det s k "Enhörna-landet", halvön i Mälaren mellan Mariefred och Södertälje, var som bekant före den stora kommunsammanslagningen, delad i två socknar - Över-Enhörna och Ytter-Enhörna. För Södermanlands regemente under "Nya Indelningsverkets" tid var Över-Enhörna indelat i sju soldatrotar och Ytter-Enhörna i fjorton.

Av alla dessa tjugoen soldatrotar på Enhörnalandet, skall vi bekanta oss lite extra med ett - nämligen rote nummer 1034 Tuna - och på denna rote speciellt ägna oss åt den under tidigt 1800-tal där anställde soldaten Johan Lund. Denne krigare kom, i likhet med alla övriga kamrater vid Södermanlands regemente, genom svenske kungens, Gustav IV Adolfs, hat mot Napoleon, att tvingas ut på långa vandringar i Europa. Att vi skall uppmärksamma honom beror på att han skrev brev hem till de sina och bl a berättade om sina äventyr. Dessa brev finns bevarade i Östra Sörmlands Museum i Södertälje, dit de skänktes år 1920 av en sonsons son till en av Lunds rotehållare, E.V.Lindvall, Böglind, Södertälje.

Men vem var då Johan Lund?

Jo, född Märking enligt Generalmönsterrullan, eller i Fellingsbro, Västmanland enligt Husförhörslängden, den 25 januari 1777, anställdes han på roten 15 juni 1802 och hade då en kroppslängd av 5 fot 7 1/4 tum. Under 1808-1809 års krig utförde han på land "Korporalstjänst", vilket naturligtvis innebar att han befordrats, även om uppgift därom ännu ei hittats i någon Generalmönsterrulla. Enda anteckningen står att finna i samband med avskedet, som beviljades honom på egen begäran vid Generalmönstringen 1 juli 1826, för sjuklighet. I rullan står "en plikttrogen man men även fordrande plikttrohet av sitt korpralskap", - så nog torde han ha varit korpral alltid. Lund fick inte njuta många år som "pensionär", för redan 28 augusti 1830 dog han.

Så till breven, av vilka hans första här följer oavkortat:

"Rottehållarn och kyrkvärden ärlige och välförståndige Pher Anderson, Ytter-Enhörna Södertälje och Tuna.

Dätte.

Mina af hjerttat älskade rottinträsentter mäd edra hustrur och barn önskar jag al guds nåd och milderika välsignelse.

Mäd några få rader vil jag lätta eder vetta mit nu för tiden varande tilstånd. Så takar jag gud för en god helsa intil närvarande. Det samma önskar jag och eder allasaman. Nu vil jag lätta eder vetta om min olykelige resa. Juldagsmorgon gik vi ombord i Ystad och tängtte os snartt koma fram til Stralsund. Knaft var vi uttkomna i sjön förän

vi blefvo väderdrifna til Danmark. Andags eftermiddag strandade vi
mäd sjeppet mot en bärgklipa och sjeppet slogs i stycken sönder och vi
blefvo i sjön men kom dåk lyckligt i land på en fästning i Danmark
som hetter Christiansö. Våra saker och kläder blefvo ett rof för
dätt stormande hafvets bölga. Den ädelmodiga häre och comendant gaf
os var sin sjortta och var sin hatt män anars så är jag aldeles na-
ken nu. Den 26 januari kom vi fram til Stralsund mäd myken möda. Nu
skal vi sätta up mundering och jag är aldeles uttan pengar. Därför
får jag lof att tillitta eder att i ären så goda och lätt mig få
pengar för gakan (anm: gakan = gaget, lönen) för ett år samtt för
krontunnan. När den är utfalen får ni sälga den så at jag kan få
någon ting på mig igän. För att så vårsäde så skal ni låna en half
span korn på magasin för min räkning vilkett får betallas af dät
som blir vid torpett och dän tägen som är i gattan. Tag qvito på de
pengar som komer att sjikas hitt. De måste vara bankomyntt och för
al ting nummern på sedeln och rekommendera brefvett. Calij (?) är
skyldig mig 4 R som och kunde sjikas mäd til mig.

Ingen tting mera för dena gången uttan tusendefalt helsing eder
alla både stora och små. Jag innesluttar eder i den stora gudens
nådiga besjyd och framhårdar mäd al vördnad eder trognaste soldatt
til min bleka död.

Johan Lund.

En tusenfalt helsing ttil här Bangs och frun efven ttil min
värdina och maga i Lida och alla öfvriga bekantta mäd et sijndsamt
svar afväntar jag

Stralsund den 1 februari 1807.

Adresen blifver på brefvet til mig m... (bortrivet stycke) och
adresera til baron Wrangel Södermanlands batalgon vilkett här furir
Bangs kjäner ... (bortrivet stycke) komer att skrifva til mig.

Adgö, må väl."

Brevets innehåll talar för sig själv och kräver inga större
kommentarer. Möjligen kan någon reagera för att han begär pengar för
att komplettera sin mundering, "då han var naken". Men bestämmelser-
na var sådana, att det var roten som svarade för soldatens utrustning
- inte kronan. Denna bestämmelse ändrades sedermera.

Den i brevet nämnde "furir Bang" hette Eric Banks och hade rote-
lön från 1026 Lida och 1035 Rösta, båda i Ytter-Enhörna socken.

Lund torde ha varit ogift, då inga hälsningar tyder på motsatsen.
varken i detta eller hans närmast följande brev.

Nästa brev är daterat "Stralsund den 1 marsi 1807" och inleds
med samma text som det föregående. Han nämner därefter i korthet om
innehållet i tidigare brev, då han är rädd att detta inte kommit fram,
därför att Stralsund belägrades av fienden. Så övergår han till att

beskriva denna belägring och de utfall som gjordes mot fienden. Man nämner fiendens förluster till "1.000 och sägs hundra på plasen. Förlusten på svenska sidan var en man blaserad och ingen dödsjutt men sedermera har väl hänt vid små anfall att några har blifvitt blaserade och dödsjuttna män". Men även fiender föll - "för våra dubla drufnagelskott fölo de som gräs faller för lien".

Den 23 februari fick Lunds förband order att hålla gränsvakt "hvilket är mykett svårt för man får allri hafva ro för denna vinden men stryk får han nästan alla stans. Men detta slagsmälle går til på annat sätt för Lund än då han gek på Enhörna och Munsön och slog med bönder. Men han sir ändå inngen fara sålänge gud är hans beskyjd". Så framför han hälsningar till Ekblom (1036 Ekeby) och Al (1028 Al) med familjer samt till "kjäörkovärden om min värdina skule behövfva någon halm mera än den som faller från rotten att kjörkovärden är af den godheten och hjälper häne så myke hon behöfver och samtt fält hjälper häne hem någott bränsel och låtter häne få huga gärsel och stör til gärdesgården som skal stängas i vår".

"Nummerlotteriet" trodde då jag var en modern företeelse, men där hade jag fel. I slutet på Lunds brev står. "Lått mig få vätta hvad för numror som kom utt på numerlåtteri den 14 januari 1807".

Den 14 maj 1807 skriver Lund till sin broder "Dannemanen ärlige och välförståndige Anders Pärson ...", vari han tackar för brev samt ber om ursäkt för att han ej besvarat det förra "men orsaken är ej hos mig för du skal tro att tiden och tilfälle står ej i min magktt uttan jag måste gå när jag får årder bära vart dätt vil vilket är min skyldighet att lyda".

Efter några rader om "lokalskvaller från Enhörna" kommer Lund in på kriget och skriver bl a "...i drabingen af den 16 april på fältet vid Pärdinanshof i Frögsens land förlorade jag 2 af mina sokenkamrater vilka voro Hålfast och Stjerna men om de äro lefvande håller döda kan jag ej beskrifva. (Anm: 1027 Anders Hallfast, Hallsta rote, och 1031 B. Stjerna på Stjerna rote blevo tillfångatagna 16 april 1807.) Stjerna hade gasepängar (anm: = avlöningsskassa) hos sig för jägar-kompani 2000 Rdaler pommers korantt jämtte ett fikur som blefvo med al säkerhett et rof för vinden. Svenska armegen blef i grund nederslagen och försingrad och måste antaga en ritterad af 16 tyska mil innan den kunde koma att bli samandragen och samlad igän vilkett och sjede inom 4 dyns förlop". Lund avslutar så sin "enfaldiga skrifvelse för dena gången" och sänder hälsningar till en rad släktingar.

Nästa brev sänder han till rotebönderna och detta är daterat "Tanhem den 1 juni 1808". Hälsan är fortfarande god men det är dåligt med försörjningen. "... landetts innevånare bakar bröd af angar och hakad halm och bark. Dätt är nästan omögligt att ätta dätt". Lite längre fram skriver han. "Några nyheter om krige kan jag ej omskrifva för dätt är förbjudi".

Förbandet låg nu vid gränsen mot "danska Norge", med en del på norsk sida.

Under julen 1807 var Lund hemma - obekant hur länge. Han passade då på att gifta sig med änkan Brita Ersdotter. Troligen är det henne han i tidigare brev kallat "min värdinna". Giftermålet ägde rum den 27 dec 1807. I brevet ber han rotebönderna hjälpa hustrun att få vårsåden i jorden samt att låta henne få låna en halv tunna råg och lika mycket korn på magasinet.

Lund och hans kamrater får se sej om en hel del. Från Norge går färden till Åland, varifrån han den 28 dec 1808 sänder sitt nästa brev, även detta till "Mina hedervärda rotteinträsäntter mäd hustrur och barn..." Inför årets slut tackar han för "god hogkomst" samt önskar alla allt gott och att Gud ville välsigna deras hus och hem "nu och til evärdeliga tider".

Att förhållandena under detta fälttåg var bedrövliga bekräftas också av Lund. Dåligt om bröd var det och de läskade sig med salt vatten ur havet! Annandag jul var han kommenderad till Skarpans gästgivaregård, där han gjorde "corporalstjänst och visentera de där resande curirer ..." Brevet slutar: "Af Ytter Enhörnas soldatter äro mäd döden bortgångna 1027 Hasel 1035 Rön. Annars äro vi vid lif och helsan. Män en smittosam sjukdom är här så dä dör en myckenhett både af krigsfolke och landes inevånare så här är än 10 och 12 lik dagligen. Ingen ting nytt dena gången uttan jag innesluttar eder alla både stora och små män och qvinor i denna guds nådiga besjyd. Mätte lyka och välgång följa edra steg och mätte sentt den dagen nalkas då jag skall sakna eder godhett. Jag är och förblifver mäd vördnad förtrognaste soldatt intil min bleka död."

Med hälsan i behåll kom Lund hem från Åland och kunde ägna sig åt hustru och hem några år. Men så 1813 var det dags igen att dra ut i krig - denna gång till Tyskland. Till sin broder skriver Lund den 9 okt 1813 från Desau. Efter inledande artighetsfraser skriver han några rader om kriget. "En grufvelig lång väg har vi marsjeratt och ännu har vi en 6 och 40 mill til franska gränsen. Flere drabningar har här vari och ära vare gud fransosen har ingen framgång uttan ideligen togar och rettererar undan för os. Ett stort slag hade vi mäd honom vid et ställe hetter Geterborg (ann Jüterbogk) utti Saxlangenberg där han tapade grufveligen. Wittenberg och flera bettydeliga

ortter äro intagna och vi ligger nu utti förstendömet Anhalt."

Hemma i torpet har det blivitt smått och Lund ber sin broder att titta till sin familj och hjälpa dem och "skal jag vist vara dig hjälpsam igen".

Även det sista bevarade brevet från Lund är skrivett till brodern, denna gång från "Balons Dorf utti Frankrike den 11te marti 1814". Efter att ha omtalat att hälsan var god och att hans förhoppning var att broderns familj också mådde bra, berättar han om kriget och avslutar brevet med hälsningar. Lund har ordet en sista gång.

"Nu får jag berätta kjera bror att den 6te utti den månaden komo vi in utti Frankrike varest vi lefver et ynkelitt lif medan vi ej kan tala landes språck. Inevånan äro mot os myke hygelige män förstår ej varandra som är dätt svåraste af alt. Män deras mat är ganska god då vi ligger utti qvartter hos dem. Den 28de februari gingo vi öfver Renströmen in utti Österrike (ann Belgien) varest var frögdefält utti alla städer för vår älskade kronprins där han reste fram varest han uttropades för den tapra och öfvervinnerlliga nordens anförare. Fransosen rittererade med starka daxmarscher och vi gerad eftter til fästingen Marstrik (ann Maastricht) som straxtt belägrades och hopas jag med guds hjälp snart måtte öfvervinnas för vår längtan står til Paris ditt vi ännu har 50 mil. Ett rykte säger här att Kejsar Napoleon har under sista drabning vari så lyckelig och misti dätt ena bene. Äfven säges att han sedermera skall blifvitt fången. Om dätta är saningen så förmodas väl att fred inom kortt kan träfvas. Män anars så fortsätter svänkska truperna resan til Paris som vi alla önskar. - Från staden Kjöll (ann Kiel) utti Hållsten och hitt til fästingen Marstrik hade vi 100:63 mill. Var god kjera bror och helsa mina rotteinträsäntter att dom äro så goda och ej glömer bortt mig och att dom äro beskedelige och ser min kjera hustru til godo med vedbran och gällper häne at få vårsäde utti jorden. Jag hopas med guds hjellp att jag ännu en gång får träfva dem vid deras boningar. Jag vill vist då ej vara otaksam därimott män väl hjälpsam. Jag har vist ej vid föra krigen haft orsak att klaga däröfver. Jag tror äfven nu att dom ej lesnar vid att hjälpa den nödlidande. Jag skal ej lesna vid att draga kriges mödor och besvär som dageligen nalkas mig - Ingenting mer för den gången uttan jag ineluttar dig min kjera bror med din hustru och barn och hella edertt hus utti den alvisa gudens nådiga beskyjd. Måte lyka och vällgång föllja edra steg och måtte sent den dagen nalkas då jag skall sakna eder godhett och öm hogkomst. Jag är och förblifver din förtrognaste broder och soldatt in til min död.

Johan Lund."